

„Nasza tożsamość – tożsamość świdniczan”

Trzeba mieć swoje miejsce na ziemi – nasze miasto naszą dumą”

Program wychowania patriotycznego
Przeznaczony do realizacji w Młodzieżowym Domu Kultury
im. Mieczysława Kozara-Słobódzkiego w Świdnicy
(wersja druga – poprawiona)¹

Podstawa prawna

1. Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.).
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dziennik Ustaw z 2012 r. poz. 977)
3. *Konstytucja RP*, Warszawa 1997

Według strategii miasta Świdnicy AD 2009²:

Tożsamość to:

- ✓ *Poznawanie historii swojego miasta*
- ✓ *Poszukiwanie korzeni*
- ✓ *Podtrzymywanie tradycji i dziedzictwa w duchu europejskiej wspólnoty*
- ✓ *Dokumentowanie powojennej historii miasta oraz losów ludzi, których historia sprowadziła do Świdnicy*
- ✓ *Powinowactwo z wybitnymi osobami*
- ✓ *Otwarcie na byłych mieszkańców w kontekście historycznym i tych współczesnych*
- ✓ *Poczucie więzi z rodzinnym miastem przy jednoczesnej otwartości na Polskę, Europę i świat*

I. Idea i charakterystyka programu

Kształtowanie postaw patriotycznych służy identyfikacji narodowej i kulturowej. Przygotowuje do życia w społeczeństwie. Wpływa na kształtowanie więzi z krajem ojczystym i własnym regionem. Jest wartością uniwersalną. Trzeba je budować stopniowo poprzez działalność dydaktyczno – wychowawczą, ponieważ nikt nie rodzi się patriotą.

Przekazywanie treści patriotycznych jest obowiązkiem każdego nauczyciela. Program edukacji patriotycznej jest ściśle powiązany z edukacją regionalną. Już od najmłodszych lat należy rozbudzać świadomość przynależności młodego człowieka do narodu polskiego i rodzinnego miasta, uczyć dostrzegać ich piękno, słowem kształtować uczucia, z których po latach zrodzić się może prawdziwy patriotyzm.

Głównym założeniem programu jest kształtowanie osobowości ucznia, który poprzez różnorodne działania w grupie oraz własne działania, nie tylko artystyczne, poznaje, tworzy i wzbogaca otaczający go świat, a szczególnie miejsca mu najbliższe – Świdnicę i naszą placówkę. Rozwija w sobie przywiązanie do Ojczyzny, ziemi rodzinnej, do obyczajów i kultury narodowej, rozwija szacunek dla ludzi, którzy ją tworzyli i w ten sposób kształtuje swoją tożsamość.

Program przeznaczony jest do realizacji w Młodzieżowym Domu Kultury im. Mieczysława Kozara-Słobódzkiego w Świdnicy. Nawiązuje on do strategii miasta na najbliższe lata dotyczącej punktu: tożsamości świdniczan³. **Wszyscy nauczyciele MDK są zobowiązani do zaangażowania się w realizację tego programu, którego treści wpływają z dotychczasowych działań placówki oraz własnych propozycji pedagogów.**

W oparciu o program, który ma charakter wieloletni, można też tworzyć projekty tematyczne na rok szkolny lub dłuższe. Wówczas w gestii koordynatora programu jest wyłonienie komisji do spraw projektu, która zaplanuje realizację zadań przez konkretnych nauczycieli bądź pracownię, ustali terminy ich realizacji oraz czas i formę zakończenia projektu.

Program edukacji patriotycznej jest ściśle powiązany z edukacją regionalną i został podzielony na trzy bloki tematyczne:

- MDK moim drugim domem
- Świdnica – moja mała Ojczyzna – moje miejsce na Ziemi
- Jestem Polką, jestem Polakiem, jesteśmy Europejczykami

Do każdego z bloków przyporządkowane zostały zadania i formy ich realizacji. **Punktem wyjścia do planowanych przez nauczyciela działań zawsze powinno być**

zadanie. Wprawdzie Nauczycielowi pozostawiona jest swoboda w wyborze zadań programowych, jednak powinny być one dobrane tak, aby jak najbardziej pasowały do typu prowadzonych zajęć oraz wieku i możliwości wychowanków i motywu przewodniego zaplanowanego na dany rok szkolny. Podane formy realizacji zadań nauczyciel może wykorzystać dosłownie lub rozwinąć je i uzupełnić, dopasowując do rodzaju swojej pracowni. Czasem zakres działań przenika się nawzajem, gdyż każdy kolejny blok to rozszerzenie pola widzenia młodego człowieka. Przychodzi on do nas z domu rodzinnego, a my powinniśmy pomóc mu coraz bardziej utożsamiać się nie tylko z domem, ale też naszą placówką, miastem, krajem i uczyć go brać za to wszystko odpowiedzialność. To my kształtujemy młodych świdniczan, świadomych swoich wartości i wartości miejsca na ziemi, w którym żyją.

„*Świdnica dobrym miejscem do życia – całego życia*” – cytując za strategią miasta zawartą w dokumencie „*Świdnica w perspektywie pokoleniowej*”⁴ rozwijajmy tę myśl w naszych wychowankach, kształtując ich tożsamość oraz świadomość narodową i lokalną.

II. Cele programu

Cele główne:

- **Wykształcenie u uczniów silnego poczucia tożsamości regionalnej i narodowej**
- **Rozbudzenie poczucia dumy i świadomości bycia świdniczaninem oraz przynależności do społeczności MDK w Świdnicy**

Cele szczegółowe:

1. Poznawanie kultury i historii własnego miasta, kraju i regionu (Dolny Śląsk) oraz historii naszej placówki
2. Pogłębianie świadomości i postaw patriotycznych oraz wzmocnienie więzi i odpowiedzialności za „swoją małą Ojczyznę” – ochrona wspólnego dziedzictwa
3. Kształtowanie tożsamości narodowej i lokalnej oraz współuczestnictwa w pielęgnowaniu tradycji – identyfikacji z miejscem pochodzenia, jego dziedzictwem kulturowym
4. Rozwijanie zainteresowania postacią patrona MDK i innych zasłużonych świdniczan w kontekście tożsamości narodowej i lokalnej
5. Pobudzanie inicjatywy do propagowania zachowań prospołecznych
6. Kształtowanie kultury społecznej i świadomości patriotycznej – umiejętności włączania działań patriotyczno-społecznych we własne życie

7. Rozwijanie poczucia odpowiedzialności oraz szacunku dla własnego państwa i miasta oraz symboli narodowych i lokalnych
8. Kształcenie umiejętności aktywnego uczestniczenia w życiu społeczności MDK, regionu, kraju oraz kreatywnego uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych i państwowych .
9. Kształtowanie odpowiedniego zachowania w czasie uroczystości państwowych i oficjalnych imprez w MDK
10. Kształtowanie postaw szacunku i tolerancji dla innych narodów i kultur

III. Zadania i formy ich realizacji

I. MDK moim drugim domem

1. Poznanie najważniejszych symboli, znaków i hymnu placówki:

- ✚ umieszczenie tekstu i melodii hymnu na stronie internetowej MDK, w pracowni
- ✚ nauka i utrwalanie oficjalnego hymnu MDK „Jest taki dom”
- ✚ zapoznanie wszystkich uczestników zajęć z logo MDK i istniejących pracowni
- ✚ tworzenie własnego logo we wszystkich pracowniach
- ✚ tworzenie nowych symboli charakteryzujących placówkę (np. sztandar, medale)
- ✚ opracowanie ceremoniału placówki na oficjalne uroczystości MDK i inne

2. Poznawanie historii i tradycji rodzinnego miasta, a w szczególności historii naszej placówki:

- ✚ w kontekście życia i twórczości patrona MDK – Mieczysława Kozara- Słobódzkiego
  - odwiedzanie miejsc związanych z postacią M.Kozara-Słobódzkiego
  - organizowanie Dnia Patrona (bieg patrolowy, ognisko itp.)
  - umieszczanie na stronie internetowej MDK zdjęć i informacji o patronie
  - nauka pieśni i piosenek autorstwa Mieczysława Kozara-Słobódzkiego
- ✚ w kontekście życia i pochodzenia innych świdniczan, szczególnie związanych z istnieniem i działalnością MDK:
  - tworzenie drzewa genealogicznego świdniczan w oparciu o uczestników zajęć MDK i ich rodziny– wywiad (ankiety) na zajęciach, spotkaniach i imprezach organizowanych w placówce
  - organizowanie „Spotkań pokoleń” w ramach prezentacji uczniów
  - realizowanie cyklicznych spotkań typu: „Wieczory z pionierami ziemi świdnickiej”, „Spotkania z historią”, „Spotkania z ciekawymi ludźmi” itp.
  - opracowanie dokumentacji fotograficznej lub innej ze spotkań i prezentacji (mini – albumy)

3. Dbanie o Izbę Pamięci MDK

- ✚ zbierania materiałów do Izby Pamięci –przedmiotów, pamiątek, listów itp.:
  - związanych z postacią patrona lub czasami i miejscami w których żył, uczył się i pracował
  - dotyczących innych zasłużonych świdniczan – postaci ważnych w historii MDK i miasta, także tworzących naszą wewnętrzną społeczność
- ✚ zbieranie materiałów do opracowania biografii patrona M.Kozara-Słobódzkiego

- ✚ zakup gablot oraz niezbędnych sprzętów i akcesoriów do prezentacji i przechowywania pozyskiwanych eksponatów
- ✚ odwiedzanie z młodzieżą Izby Pamięci – lekcja historii o placówce

4. Aktywne i świadome uczestniczenie w życiu demokratycznym placówki

- ✚ działalność w Radzie Aktywnej Młodzieży (RAM)
- ✚ udział w inicjatywach RAM
- ✚ czynny udział w akcjach, imprezach i działaniach prospołecznych organizowanych przez MDK
- ✚ udział bierny (w charakterze widza) w akcjach, imprezach i działaniach prospołecznych organizowanych przez MDK
- ✚ tworzenie regulaminów i logo pracowni
- ✚ wspomaganie placówki poprzez dobrowolne składki na Komitet Rodzicielski, darowizny, własną pracę, pomoc przy organizacji imprez itp.

II. Świdnica – nasza mała Ojczyzna – moje miejsce na Ziemi

1. Poznawanie historii i kultury naszego miasta i regionu

- ✚ organizowanie wycieczek krajoznawczo-turystycznych po Świdnicy i okolicach oraz województwie dolnośląskim
- ✚ organizowanie wycieczek do miejsc pamięci, muzeów itp. związanych z naszym regionem
- ✚ dbanie o miejsca pamięci narodowej oraz związane z postacią patrona
- ✚ poszukiwanie korzeni świdniczan jako źródła wiedzy o pochodzeniu miasta i zależności przyszłości od przeszłości.
- ✚ poznawanie historii, mitów i legend o Świdnicy, także w korelacji z zabytkami architektonicznymi miasta.
- ✚ poznawanie zabytkowych i ciekawych miejsc w Świdnicy, także w korelacji z postaciami z nimi związanymi
- ✚ zapoznanie uczniów z symbolami miasta – herb Świdnicy, hejnał, logo

2. Angażowanie się w życie środowiska lokalnego.

- ✚ nawiązywanie kontaktów z instytucjami, stowarzyszeniami, fundacjami itp. działającymi w mieście
- ✚ udział w imprezach o charakterze patriotycznym, kulturalnym i społecznym o zasięgu regionalnym organizowanych przez związki kombatanatów, stowarzyszenia oraz inne ośrodki kultury w mieście
- ✚ udział w festynach środowiskowych, charytatywnych, zorganizowanych akcjach społecznych itp.
- ✚ udział w lokalnych konkursach o charakterze patriotycznym i kulturowym np. Festiwal Pieśni i Piosenki Patriotycznej, Konkurs Piosenki Świątecznej.

3. Przygotowanie materiałów i stworzenie prezentacji multimedialnej o „swojej małej ojczyźnie”, jako sposobu dzielenia się wrażeniami, uczuciami, wiedzą i przywiązaniem do swojego regionu w nawiązaniu do historii i aktywności Młodzieżowego Domu Kultury w Świdnicy

- ✚ zbieranie materiałów dotyczących historii Świdnicy i MDK
- ✚ zebranie materiału filmowego i fotograficznego (np. poprzez zorganizowanie konkursu fotograficznego) obrazującego Świdnicę i MDK jako istotną dla miasta placówkę
- ✚ realizowanie filmów i prezentacji multimedialnych o MDK i Świdnicy

4. Organizowanie imprez o charakterze patriotycznym, kulturalnym i społecznym o zasięgu regionalnym i szerszym – kontynuacja działań z lat wcześniejszych

- ✚ organizowanie kolejnych edycji Przeglądu Pieśni i Piosenki Patriotycznej
- ✚ organizowanie kolejnych edycji konkursu „Widokówka ze Świdnicy”, z uwzględnieniem problematyki tożsamości świdniczan i istnienia MDK (np. wprowadzenie kategorii „Widokówka z MDK”)
- ✚ włączanie się do obchodów świąt narodowych – 11 listopada, 3 maja itp.
- ✚ włączanie się do organizowania miejskich imprez kulturalnych związanych z tradycją, tożsamością regionalną itp. Np. „Świdnicka kolęda”, „Dni Papieskie”
- ✚ organizowanie wystaw i wernisaży o tematyce patriotycznej i militarnej, szczególnie związanej z miastem i regionem (np. wystawy modelarskie, wernisaże fotograficzne, wystawy poplenerowe itp.)
- ✚ wprowadzanie do realizowanych cyklicznie imprez i konkursów akcentu świdnickiego (np. w konkursie keyboardowym „Mistrz Klawiatury” wprowadzenie kategorii na najlepsze wykonanie utworu M. Kozara-Słobódzkiego)

III. Jestem Polką, jestem Polakiem, jesteśmy Europejczykami

1. Poznawanie historii i kultury naszego kraju

- ✚ uczestniczenie w spotkaniach z historykami lub ludźmi pamiętającymi wojnę, organizowanymi w mieście przez inne placówki oświatowe i kulturalne
- ✚ organizowanie wycieczek do muzeów, miejsc o znaczeniu historycznym itp.
- ✚ projekcje filmów o tematyce narodowo-wyzwoleńczej, historycznej itp.
- ✚ poznawanie sylwetek wybitnych Polaków

2. Uczenie szacunku dla tradycji, ojczyzny, środowiska lokalnego i symboli narodowych oraz języka polskiego

- ✚ udział w wydarzeniach i uroczystościach patriotycznych związanych z obchodzeniem świąt narodowych
- ✚ odwiedzanie miejsc pamięci narodowej

- ✚ pogadanki na zajęciach dotyczące właściwego zachowania się w miejscach pamięci, na oficjalnych uroczystościach państwowych itp.
- ✚ używanie z dumą i we właściwy sposób symboli narodowych (flaga, godło, hymn) i języka polskiego
- ✚ kultywowanie tradycji i zwyczajów związanych z polskimi świętami i obrzędami

3. Uczenie szacunku i tolerancji wobec kultur innych państw

- ✚ organizowanie i udział w imprezach oraz warsztatach integrujących młodzież z różnych państw
- ✚ udział członków RAM w sesjach międzynarodowych dla młodzieży
- ✚ udział młodzieży MDK w konkursach o zasięgu międzynarodowym (np. konkursy modelarskie, taneczne, plastyczne i in.)
- ✚ pogadanki na zajęciach dotyczące innych państw i narodów wynikające z treści programowych koła (np. w związku z wykonywanym repertuarem, realizacją wystawy, wycieczki, spotkania itp.)
- ✚ zapoznanie z ideą porozumienia w Krzyżowej, uczestniczenie w akcjach organizowanych przez fundację „Krzyżowa”

4. Udział w akcjach ogólnopolskich o charakterze patriotycznym

- ✚ realizacja tematyki wiodącej na dany rok proponowanej przez instytucje nadrzędne, np. Senat, MEN, Kuratorium itp.
- ✚ udział w konkursach, imprezach, (np. Ogólnopolski Konkurs Plastyczny „Krajobraz Polski – tradycje, współczesność, przyszłość”).

IV. Przewidywane osiągnięcia ucznia:

1. identyfikuje się z miejscem pochodzenia, jego dziedzictwem kulturowym oraz placówką
2. zna hymn MDK i symbole związane z placówką
3. wie kim był patron MDK Mieczysław Kozar-Słobódzki i jakie są jego związki ze Świdnicą
4. zna najważniejsze zabytki Świdnicy oraz miejsca pamięci narodowej i dba o nie
5. zna miejscowe symbole, hejnał i najważniejsze mity i legendy
6. zna tradycje i zwyczaje związane z polskimi i lokalnymi świętami i obrzędami
7. potrafi wymienić osoby zasłużone dla MDK, miasta i regionu
8. zna korzenie swojej rodziny, placówki i miasta
9. świadomie uczestniczy w działaniach patriotyczno-społecznych placówki i miasta
10. zna hymn Polski i szanuje symbole narodowe i lokalne
11. chętnie uczestniczy, jako widz i wykonawca, w wydarzeniach kulturalnych i państwowych
12. aktywnie uczestniczy w życiu społeczności MDK i miasta
13. potrafi odpowiedniego zachować się w czasie uroczystości państwowych i oficjalnych imprez w MDK
14. jest tolerancyjny wobec innych narodów i kultur

V. Warunki realizacji programu

Jest to program długoterminowy przeznaczony do realizacji w Młodzieżowym Domu Kultury im. Mieczysława Kozara-Słobódzkiego w Świdnicy. Realizatorami projektu powinni być wszyscy nauczyciele MDK dz. I i II oraz dział imprez.

Realizacja programu wymaga:

- ❖ zatwierdzenia programu przez Radę Pedagogiczną
- ❖ chęci współpracy nauczycieli i uczniów poszczególnych pracowni, także w zakresie gromadzenia materiałów do Izby Pamięci i uczestniczenia w imprezach, spotkaniach czy uroczystościach związanych z tym programem
- ❖ uwzględnienia w planie pracy poszczególnych kół i pracowni działań i imprez związanych z programem.
- ❖ zaangażowania działu imprez MDK do współpracy w dziedzinie kontaktów z mediami, dokumentacji fotograficznej i video, obsługi technicznej imprez, przygotowania niezbędnych rekwizytów i akcesoriów np. dyplomy, ulotki, scenografia itp., a także pozyskiwania sponsorów
- ❖ włączenia każdego nowego projektu, powstałego na bazie tego programu, w kosztorys planowanych działań i imprez MDK w danym roku szkolnym, w celu zapewnienia minimum finansowego, niezbędnego do jego realizacji (zakup gablot, oświetlenia, druk plakatów, zaproszeń, materiały do wykonania scenografii imprez, transport itp.).

VI. Ewaluacja programu

Nadrzędne cele edukacji patriotycznej dotyczą kształtowania postaw. Dla ewaluacji programu najistotniejsze będzie więc monitorowanie realizacji programu z jednoczesnym obserwowaniem świadomości uczniów, dotyczącej tej dziedziny (mogą to być np. cyklicznie przeprowadzane krótkie ankiety, rozmowy). Istotne jest też kontrolowanie tempa wzbogacania zbiorów i zbierania dokumentacji, aby te ważne elementy programu nie zostały przytłoczone mnogością imprez i uroczystości organizowanych przez placówkę. Ewaluacja programu powinna więc opierać się na zbieraniu i analizie danych w celu oceny programu pod względem jego atrakcyjności i skuteczności odnośnie realizacji celów, co pomoże go udoskonalać, wskazując obszary wymagające wprowadzenia zmian. Dokonywanie ewaluacji częściowej, pozwoli na etapową modyfikację realizacji programu. Zebrane w ten sposób informacje pomogą wyciągnąć odpowiednie wnioski oraz ułatwią realizację programu w następnych latach.

VII. Uwagi końcowe

Realizacja programu powinna przyczynić się do wzrostu jakości pracy placówki, stanowić dodatkową wartość w działaniach MDK, umożliwić twórczy i efektywny sposób prezentacji placówki na zewnątrz w sferze tak istotnej jaką jest patriotyzm, a tak często dziś lekceważonej. Należy podkreślić, że program zakłada współpracę między pracownikami, a jego realizacja na poziomie uszczegółowionego projektu terminowego powinna być poprzedzona dyskusją i konsultacją wewnątrz społeczności MDK tj.: nauczycieli, uczniów, dyrekcji, rodziców, gdyż jedynie współpraca wszystkich uczestników projektu może zapewnić pełen sukces i realizację celów.

Projekty powinny opierać się na wybranych zagadnieniach programu i być realizowane w określonych ramach czasowych (np. rok szkolny). Oczywiście zawsze dopuszczalne są pewne zmiany w ustalonym projekcie rocznym wynikające z dodatkowej inicjatywy koordynatorów poszczególnych imprez czy też równoległych działań całego MDK, jednak nie powinny one odstępować od głównych założeń projektu tematycznego.

Jest też kilka ważnych punktów, które powinny być realizowane każdego roku przez wszystkich nauczycieli. Są to m.in: udział w Biegu patrolowym – Dzień Patrona, poznanie i utrwalanie hymnu MDK, kultywowanie tradycji i świąt narodowych.

Punktem kulminacyjnym w realizacji każdego projektu tego programu powinna być wspólna impreza całej społeczności placówki np. uroczystość Zakończenia Roku Oświatowego bądź Festyn Rodzinny MDK. Forma imprezy wieńczącej działania patriotyczne w danym roku szkolnym zależałaby od ich charakteru. Z takiej imprezy musi pozostać dokumentacja, zarówno fotograficzna, jak i filmowa.

Zadaniem tego programu jest stworzenie fundamentów do działań patriotycznych i tworzenia jasnych i prostych projektów krótkoterminowych, których myślą przewodnią byłaby tożsamość – tożsamość uczestnika zajęć MDK, tożsamość świdniczanina, tożsamość Polaka. Jego konstrukcja i zakres tematyczny pozwala wprowadzać nowe treści, nie burząc dotychczasowych, dobrych działań w tym kierunku.

Program może ulegać pewnym modyfikacjom i zmianom, gdyż jego realizacja jest rozłożona w czasie. Temu też ma służyć ewaluacja – udoskonalaniu i poprawianiu programu. Jednak dobrze wyznaczony na początku kierunek działań i współpraca wszystkich zainteresowanych oraz nieodstępowanie od głównej idei, pozwolą na pewno na realizację założonych celów.

VIII. Bibliografia

- Chałas K., Kowalczyk S., *Wychowanie ku wartościom narodowo – patriotycznym. Elementy teorii i praktyki. Naród, ojczyzna, patriotyzm, państwo, pokój, t. 2*, Lublin -Kielce 2006
- Roman Galar, Janisław Muszyński, Jan Waszkiewicz „*Świdnica w perspektywie pokoleniowej*” – Strategia Miasta A.D. 2009 30 października 2009 r. (ZAŁĄCZNIK do Uchwały nr XLII/ 500/2010z dnia 19 lutego 2010r. INFRAKOM SP. Z O.O)
- Drewka T., *Kultywowanie obyczajowości religijnej i tradycji narodowych*, „Wychowawca” 2005, nr 1, s. 16 -17
- *Podstawa programowa nauczania w szkole podstawowej i gimnazjum*
- Rzędowska A., *Moja rodzina, mój region - moja Europa (program autorski dla klas licealnych)* „Wszystko dla Szkoły”, nr 10, 2006
- Salij J., *Patriotyzm dzisiaj*, Poznań 2005
- Szczepański M. S., *Być Polakiem* „Języki Obce w Szkole”, numer specjalny, 2006
- Walicki A., *Tradycje polskiego patriotyzmu*, Kraków 1986
- Walker P.F., Solis J.F – „*Program i cele kształcenia*”. Warszawa, 2000
- *Wychowanie patriotyczne w szkole podstawowej i gimnazjum* pod red. B. Kowalińskiej, Gdańsk 2007
- Zimińska U., *Dumny patriota* „Edukacja dla Bezpieczeństwa”, nr 5, 2006
- Zwoliński A., *Współczesne zagrożenia polskości, cz. 1 - 2* „Wychowawca”, nr 3 - 4, 1995

Przypisy:

¹ Po raz pierwszy program został zatwierdzony do realizacji na Radzie Pedagogicznej w dniu 12.09.2012r. Po trzech latach funkcjonowania zostały wprowadzone zmiany w programie w ramach planowanej stałej ewaluacji. Pewne treści zostały przeniesione do innych punktów lub zaproponowane jako zadania do nowego programu wychowawczego, który ma być punktem wyjścia dla programów: profilaktycznego i patriotycznego.

² Roman Galar, Janisław Muszyński, Jan Waszkiewicz „Świdnica w perspektywie pokoleniowej” - Strategia Miasta A.D. 2009

³ „Tożsamość

Hasło: Silna tożsamość wspomaga rozwój miasta; silne miasto wspomaga rozwój tożsamości.

Nie można odrywać przyszłości miasta od przeszłości. Świdnica ma dużo starych korzeni, choć niewiele z nich to rodzinne korzenie świdniczan. Trzeba czerpać inspiracje ze starych korzeni, ale też zapuszczać nowe, własne.

Trzeba kształtować stosunek do tradycji i dziedzictwa w duchu europejskiej wspólnoty. Wielustarszych ludzi nie może zapomnieć wojny. Wielu młodych nie wie, że tu kiedyś byli Niemcy.

Należy rozwijać kapitał porozumienia zainwestowany w Krzyżowej.

Potrzebne jest dokumentowanie powojennej historii miasta oraz losów ludzi, których historia sprowadziła do Świdnicy. Potrzebna jest stała i urozmaicona ekspozycja, zrealizowana metodami trafiającymi do wyobraźni młodego pokolenia. Warto wydawać monografię Świdnicy, angażując w jej przygotowanie liczną grupę świdnickich fascynatów i młodzież szkół średnich.

Sama historia nie podtrzyma tożsamości. Konieczny jest wkład innowacyjny, obejmujący osiągnięcia współczesnych na miarę dorobku poprzedników. Hasło: Świdnica – Mały Kraków jest sympatyczne, lepiej jednak, gdyby miasto wypracowało markę samoistną.

Należy stymulować procesy wspólnotowe, poprzez propagowanie i nagradzanie pozytywnych zachowań, takich jak bezinteresowna życzliwość, obywatelska zaradność i samoorganizacja, kultywowanie więzi sąsiedzkich i międzypokoleniowych, działania na rzecz dobra wspólnego.(...)

Tożsamość buduje też symboliczne powinowactwo z wybitnymi osobami. Świdnica ma Marię Kunitz, Christiana Czepkę i Jamesa von Moltke, ale warto mieć ich więcej, czerpiąc z historii starszej i nowszej, nie uciekając przy tym od postaci kontrowersyjnych, takich jak Manfred von Richthofen, słynny Czerwony Baron.

Tożsamość Świdnicy musi być tożsamością otwartą. Katedra i Kościół Pokoju, niegdyś świadkiem konfliktu, są dziś symbolem współistnienia. Świdniczanie muszą czuć się również mieszkańcami Dolnego Śląska, obywatelami Polski, Europy i świata, a ich lojalności powinny się wzmacniać, nie wykluczać.

Jest bardzo prawdopodobne, że i Świdnica znajdzie się w orbicie ruchów migracyjnych, które spowodują, że zamieszka w niej sporo reprezentantów innych kultur. Miasto powinno być na tę możliwość życzliwie przygotowane. Warto wzmacniać i poszerzać środowiska twórcze Świdnicy. Pewną szansą może być oferowanie wrocławskim emerytom z kręgów kulturalnych i naukowych warunków do osiedlenia się na stare, ale wciąż jeszcze aktywne lata w Świdnicy.

Więź ze Świdnicą odczuwają nie tylko jej obecni mieszkańcy. Czują ją również ci, których łączą z miastem wspomnienia. Są to rozproszeni po świecie polscy świdniczanie, byli mieszkańcy niemieckiej Schweidnitz i ich potomkowie, wojskowi ZSRR, służący kiedyś w świdnickim garnizonie Armii Czerwonej, i ich rodziny, członkowie licznych niegdyś, a dziś już niemal nieobecnych mniejszości (Żydzi, Grecy). Wielu z nich posiada możliwości i pozycję, które mogłyby wykorzystać dla dobra Świdnicy. Warto z nimi utrzymywać kontakt i współpracować. (...)

⁴ Roman Galar, Janisław Muszyński, Jan Waszkiewicz „Świdnica w perspektywie pokoleniowej” - Strategia Miasta A.D. 2009

Opracowała: Agnieszka Banach
nauczyciel w pracowni muzycznej MDK dz.II „Bartek”
koordynator działań patriotycznych w MDK w Świdnicy